

Национални акциони план запошљавања за 2017. годину

Република Србија
Министарство за рад,
запошљавање,
борачка и социјална питања

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

НАЦИОНАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ЗА 2017. ГОДИНУ

Национални акциони план запошљавања за 2017. годину, усвојен је 9. новембра 2016. године (Закључак Владе, 05 Број: 101-10651/2016, Службени гласник РС, број 92/16 од 14. новембра 2016. године).

САДРЖАЈ

Увод	3
I Макроекономски оквир	4
II Стање и токови на тржишту рада	7
III Приоритети политике запошљавања	16
IV Програми и мере активне политике запошљавања	19
V Финансијски оквир политике запошљавања и извори финансирања	34
VI Носиоци послова реализације напз	38
VII Категорије теже запошљивих лица	39
VIII Годишњи програм додатног образовања и обуке	40
IX Приоритети, мере и активности за реализацију напз	43
X Индикатори успеха у примени напз за 2017. годину	57
XI Скраћенице	61

УВОД

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 38/15), Национални акциони план запошљавања, представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на годишњем нивоу.

Национални акциони план запошљавања за 2017. годину (у даљем тексту: НАПЗ), у чијој су изради учествовали социјални партнери, релевантна министарства, институције и остале интересне стране, представља обједињени преглед циљева и приоритета политике запошљавања које је потребно остварити кроз програме и мере активне политике запошљавања у току 2017. године, како би се допринело пуној имплементацији стратешког циља политике запошљавања до 2020. године, постављеног Националном стратегијом запошљавања за период 2011-2020. године („Службени гласник РС”, број 37/11) и обезбедила усклађеност са секторским политикама и текућим реформским процесима од значаја и утицаја на област политике запошљавања.

I МАКРОЕКОНОМСКИ ОКВИР

1. Макроекономски трендови

Позитивни трендови опоравка привредне активности, започети током 2015. године, интензивирани су у првом кварталу 2016. године, кроз наставак смањивања унутрашних и спољних неравнотежа и раст привреде на здравим основама. Спроведене реформе у области грађевинарства и радног законодавства, уз снажно фискално прилагођавање, повољно су утицале на инвестициони амбијент. Настављено је и са опоравком компоненти домаће тражње (потрошње домаћинства и инвестиција), на шта указују индикатори инвестиционе активности (производња опреме, издате грађевинске дозволе, раст новоодобрених кредита привреди, јавни инфраструктурни радови итд.).

Захваљујући предузетим мерама економске политике, кориговане су пројекције БДПa за 2016. годину (убрзање раста БДПa на 2,5%, што је за 0,7 процентних поена више у односу на пројекцију из новембра 2015. године).

У марту 2016. године укупна индустрија остварила је међугодишњи раст од 8,8%. Највећи допринос расту дала је прерађивачка индустрија са стопом од 5,9% која је вођена растом прехранбене, дуванске, индустрије гуме и пластике. Такође, настављен је тренд раста производње електричне енергије и рударства (по 16,6% респективно). У првом кварталу 2016. године забележен је и раст укупне индустрије од 10,5%.

Просечна нето зарада у марту 2016. године на међугодишњем нивоу повећана је за 6,4% номинално, што је највиши раст још од децембра 2013. године. Реална стопа раста просечне зараде дефлационирана је индексом потрошачких цена, тако да је у марту 2016. године, просечна нето зарада повећана реално за 5,8% у односу на исти месец претходне године. Реални и номинални пад зарада у јавном сектору током 2015. године, утицао је на смањивање разлике у просечној заради јавног сектора и ван њега са око 9% у марту 2015. године на око 6% у истом месецу 2016. године.

Спољнотрговинска робна размена у марту 2016. године значајно је побољшана. Укупна спољнотрговинска размена Републике Србије током првог квартала износила је око 7,1 млрд. евра, што представља међугодишњи раст од око 411,6 мил. евра (6,2%). Међугодишњи раст извоза од 8,3% највећим делом је опредељен растом извоза електричне опреме, хемикалија, хемијских и дуванских производа (раст од 47,7%, 37,2% и 128,7%, респективно). Друмска возила су и даље најзначајнији извозни производ са учешћем у укупном извозу робе од 12,9%.

Платнобилансна позиција земље је значајно побољшана. Дефицит текућег рачуна у првом кварталу 2016. године је преполовљен и износио је 3.4% БДПa (249.4 мил. евра). У структури извоза и увоза услуга доминирају услуге транспорта, туристичке, ИТ и остале пословне услуге. Процењује се даље смањење дефицита текућег биланса, уз пуну покривеност страним директним инвестицијама.

У истом периоду, дефицит буџета Републике Србије износио је 13.1 млрд. динара. Дефицит буџета, према широј дефиницији, која у расходе укључује и пројектне зајмове који нису део буџета, али припадају нивоу Републике Србије, износио је 22.6 млрд. динара. Капитални расходи финансирани из пројектних зајмова већи су у периоду јануар – април 2016. године за 6.1 млрд. динара у односу на исти период претходне године.

Међугодишња инфлација је у априлу 2016. године износила 0.4% и креће се и даље испод доње границе дозвољеног одступања од циља ($4 \pm 1.5\%$). Народна банка Србије (НБС) у мају је донела одлуку да референтну каматну стопу задржи на нивоу од 4.25%.

2. Оквир макроекономске политике и структурних реформи¹

Влада је у претходном периоду иницирала и усвојила мере за успостављање стабилности јавних финансија и целокупног макроекономског амбијента. Кредибилан програм фискалне консолидације потврђен је склапањем Аранжмана из предострожности са Међународним монетарним фондом, почетком 2015. године. Направљен је снажан заокрет у вођењу фискалне политике са резултатима већим од очекиваних, већ у првој години примене програма.

Доследном применом мера фискалне консолидације уз амбициозан програм структурних реформи успостављена је макроекономска стабилност. Привредна активност се налази на путањи убрзаног опоравка, а фискални дефицит је значајно смањен. Боља фискална позиција земље смањила је потребе за задуживањем и трошкове сервисирања обавеза. Истовремено, унапређењем пословног и инвестиционог амбијента омогућено је стварање основе за оживљавање инвестиционе активности.

Основни циљеви економске и фискалне политике² Владе у наредном трогодишњем периоду су:

- 1) одржавање макроекономске стабилности,

¹ Фискална стратегија за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2018. годину

² Програм економских реформи за период од 2016. до 2018. године

- 2) заустављање даљег раста дуга и успостављање тренда његовог смањења,
- 3) наставак примене структурних реформи, посебно у домену јавних предузећа и
- 4) подизање ефикасности јавног сектора.

И у наредном средњорочном периоду наставиће се са одговорном економском политиком која је усмерена на креирање стабилног и предвидивог пословног амбијента. Смањивањем нерационалне потрошње, бирократије и непотребних трошкова државе обезбедиће се даљи раст инвестиционе активности како би се подстакао привредни раст и запошљавање, уз очување нивоа социјалне заштите. У томе кључну улогу имају фискална политика и наставак свеобухватне реформе привредног система.

Посебна пажња посветиће се даљем унапређењу пословног амбијента стимулативног за развој приватног сектора. Убрзаће се преостале економске реформе како би се пословно окружење побољшало, посебно оснаживањем владавине права и отклањањем идентификованих структурних препрека расту привреде.

Добри резултати постигнути у 2015. години омогућили су благо релаксирање фискалне политике, а да истовремено није доведено у питање остварење циља који се односи на успоравање тренда раста јавног дуга и његово постепено смањивање од 2017. године. Приоритети фискалне политике биће даље јачање пореске дисциплине, повећање ефикасности наплате пореза и борба против сиве економије. Циљ је успостављање стимулативне пореске политике која подстиче привреду и запошљавање, али и нулте толеранције за непоштовање закона и криминала и корупције кроз реформисане институције система. На овај начин ће се истовремено обезбедити унапређење општих услова привређивања, равноправног пословања и смањивање укупног фискалног дефицита.

II СТАЊЕ И ТОКОВИ НА ТРЖИШТУ РАДА

1. Трендови на тржишту рада

На основу података Републичког завода за статистику (РЗС) из Анкете о радној снази (АРС), прате се кретања и врши процена укупне радне снаге у Републици Србији. На основу резултата спроведених полугодишњих и кварталних анкета, РЗС сваке године објављује годишњу АРС са просечним подацима за претходну годину. Такође, у току маја 2016. године, РЗС је извршио ревизију података за 2014. и 2015. годину. Последњи расположиви подаци су за I квартал 2016. године.

На основу података из АРС, може се закључити да је дошло до побољшања индикатора тржишта рада.

Табела 1. Трендови на тржишту рада, за становништво старости 15-64

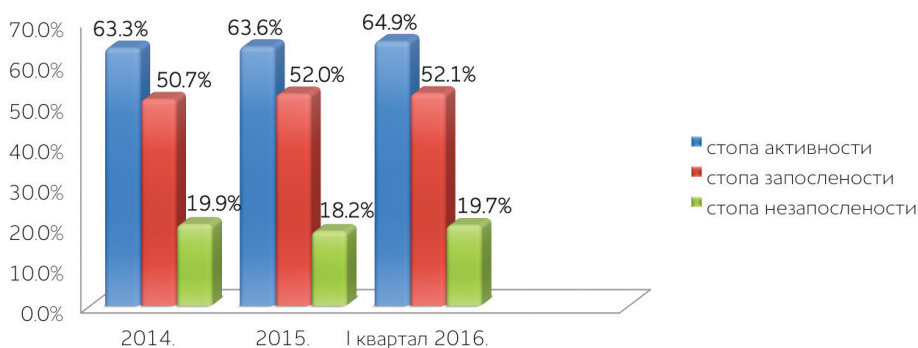
Година	Становништво радног узраста 15-64			
	Укупно	Активно	Запослено	Незапослено
2014.	4.823.399	3.053.076	2.445.710	607.365
2015.	4.752.842	3.021.659	2.470.754	550.905
I квартал 2016.	4.701.370	3.049.689	2.448.364	601.325

Извор: АРС, РЗС

Укупан број запослених лица радног узраста (15-64) у 2015. години износио је око 2.470.754 лица, што је, у односу на 2014. годину, повећање за око 25.000 лица. У I кварталу 2016. године забележен је пад броја запослених за око 22.000 лица, али треба имати у виду да је истовремено смањен број становништва радног узраста, уз повећање активног становништва.

Укупан број незапослених лица радног узраста (15-64) у 2015. години износио је 550.905, што је за око 56.500 лица мање у односу на 2014. годину, док је у I кварталу 2016. године забележен пораст броја незапослених за око 51.000 лица.

Графикон 1. Трендови на тржишту рада за становништво старости 15-64

Извор: АРС, РЗС

Стопа активности лица радног узраста (15-64) у 2015. години износила је **63,6%** и повећана је у односу на 2014. годину за 0,3 процентна поена. У I кварталу 2016. године ова стопа износи **64,9%**.

Стопа запослености лица радног узраста (15-64) у 2015. години од **52,0%** је, у односу на 2014. годину, повећана за 1,3 процентних поена, док у I кварталу 2016. године износи **52,1%**.

Стопа незапослености лица радног узраста (15-64) је у 2015. години износила **18,2%** што је за 1,7 процентних поена мање у односу на 2014. годину, док је у I кварталу 2016. године повећана за 1,5 процентних поена и износи **19,7%**.

2. Регионални аспект индикатора тржишта рада

Поређењем података за 2014. и 2015. годину, **стопа незапослености** становништва радног узраста бележи пад у Региону Војводине за 3,4 процентних поена, у Региону Јужне и Источне Србије за 3,6 процентних поена, у Региону Шумадије и Западне Србије за 1,4 процентних поена. У Београдском региону стопа незапослености је порасла за 1,5 процентних поена. У 2015. години нижу стопу незапослености од опште стопе имали су Регион Војводине (16,9%) и Регион Шумадије и Западне Србије (17,8%).

У I кварталу 2016. године највишу стопу незапослености има Регион Јужне и Источне Србије и износи 21,4%.

Табела 2. Кретање основних индикатора тржишта рада по регионима

Старосна категорија 15-64	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион КиМ
2014. година					
Стопа активности	63,9%	63,3%	64,3%	61,2%	...
Стопа запослености	52,8%	50,5%	52,0%	47,0%	...
Стопа незапослености	17,4%	20,3%	19,2%	23,3%	...
2015. година					
Стопа активности	65,4%	62,3%	64,5%	61,9%	...
Стопа запослености	53,0%	51,7%	53,0%	49,7%	...
Стопа незапослености	18,9%	16,9%	17,8%	19,7%	...
Стопа неактивности	34,6%	37,7%	35,5%	38,1%	...
I квартал 2016. године					
Стопа активности	67,6%	63,7%	64,7%	63,5%	
Стопа запослености	53,6%	51,2%	53,2%	50,0%	
Стопа незапослености	20,7%	19,5%	17,8%	21,4%	
Стопа неактивности	32,4%	36,3%	35,3%	36,5%	

Извор: АРС, РЗС

Стопа запослености у 2015. години порасла је у свим регионима и то највише у Региону Јужне и Источне Србије за 2,7 процентних поена, са 47% (у 2014. години) на 49,7%. У I кварталу 2016. године најнижа стопа запослености забележена је у Региону Јужне и Источне Србије и износи 50,0%.

У 2015. години вишу **стопу активности** од опште стопе имали су Београдски регион (65,4%) и Регион Шумадије и Западне Србије (64,5%), односно у I кварталу 2016. године Београдски регион.

3. Положај жена на тржишту рада

Незапосленост жена у Републици Србији израженија је од незапослености мушкараца. Разлике у стопама активности и запослености код жена и мушкараца и даље су присутне.

Табела 3. Основни индикатори тржишта рада према полу, за становништво радног узраста

Старосна категорија 15-64	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
Жене			
Стопа активности %	55,3	55,6	57,3
Стопа запослености %	43,7	44,9	45,7
Стопа незапослености %	21,0	19,3	20,2
Мушкарци			
Стопа активности %	71,3	71,6	72,5
Стопа запослености %	57,7	59,1	58,4
Стопа незапослености %	19,1	17,4	19,3

Извор: APC, РЗС

У 2015. години **стопа активности** жена незнатно је повећана у односу на 2014. годину (за 0,3 процентних поена). У I кварталу 2016. године ова стопа износи **57,3%**.

Стопа запослености жена од 44,9% је и даље значајно нижа од стопе запослености мушкараца (59,1%), односно разлика у стопама запослености између мушкараца и жена старости 15-64 у 2015. години износила је 14,2 процентних поена.

У периоду 2014-2015. године забележен је раст стопе запослености жена за 1,2 процентних поена (са 43,7% на 44,9%). У I кварталу 2016. године стопа запослености жена износи **45,7%**.

Стопа незапослености жена је у 2015. години износила 19,3%, а мушкараца 17,4%, што представља разлику од 1,9 процентних поена.

У периоду 2014-2015. године дошло је до пада стопе незапослености жена за 1,7 процентних поена (са 21,0% на 19,3%). У I кварталу 2016. године стопа незапослености жена износи **20,2%**.

Упоређивањем разлика у индикаторима за жене и мушкарце за 2014. и 2015. годину може се закључити да није дошло до битнијих промена.

4. Старосна структура незапослених лица

Посматрано према годинама старости, у 2015. години, половина незапослених, тј. 280.063 лица (50,8%) припадало је двома најмлађим старосним групама (15-24 и 25-34).

Табела 4. Старосна структура незапослених лица, становништво радног узраста

Старосна категорија	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
15-24	108.806	98.343	98.306
25-34	198.383	181.720	188.457
35-44	134.561	123.431	147.330
45-54	108.073	94.660	106.194
55-64	57.542	52.752	61.039
Укупно 15-64	607.365	550.906	601.325

Извор: APC, РЗС

5. Положај младих (15-24) на тржишту рада

Положај младих на тржишту рада и даље је неповољнији у односу на друге старосне категорије.

Стопа активности младих је веома ниска и у 2015. години износила је 29,2%, што у односу на 2014. годину (28,5%) представља повећање од 0,7 процентних поена. У I кварталу 2016. године ова стопа износи **29,1%**.

Стопа запослености младих је веома ниска и у 2015. години износила је 16,6%, што у поређењу са 2014. годином (14,9%) представља повећање за 1,7 процентних поена. У I кварталу 2016. године износи **16,2%**.

Табела 5. Основни индикатори тржишта рада младих 15-24

Старосна категорија 15-24	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
Стопа активности %	28,5	29,2	29,1
Стопа запослености %	14,9	16,6	16,2
Стопа незапослености %	47,5	43,2	44,2
Стопа неактивности %	71,5	70,8	70,9

Извор: APC, РЗС

Стопа незапослености младих у 2015. години износила је 43,2%, што је знатно изнад опште стопе незапослености (18,2% за становништво радног узраста 15-64), али је, у односу на 2014. годину, смањена за 4,3 процентних поена. У I кварталу 2016. године стопа незапослености младих износи **44,2%**.

У 2015. години од 779.963 младих, 552.117 су неактивни, 98.343 су незапослени, док су 129.502 запослени. Удео незапослених младих у укупном броју младих је око 12,6%, док је однос стопе незапослености младих и стопе незапослености становништва радног узраста 2,4:1.

Табела 6. Основни индикатори тржишта рада младих 15-30

Старосна категорија 15-30	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
Стопа активности %	48,4	48,5	49,4
Стопа запослености %	31,2	32,4	32,5
Стопа незапослености %	35,6	33,3	34,2
Стопа неактивности %	51,6	51,5	50,6

Извор: РЗС

Индикатори тржишта рада за старосну категорију 15-30 година, су значајно повољнији, у односу на старосну категорију 15-24, посебно када је стопа запослености у питању у 2015. години (32,4% за старосну категорију 15-30, у односу на 16,6% за старосну категорију 15-24).

Табела 7. НЕЕТ стопа младих на тржишту рада

Старосна категорија 15-24	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
Укупно младих	804.388	779.963	763.794
Млади који нису запослени и нису на образовању и обуци	164.448	155.461	144.852
НЕЕТ стопа-учешће	20,4%	19,9%	19,0%

Извор: АРС, РЗС

Према ревидираним подацима за 2015. годину 155.461 младих нису запослени и нису на образовању и обуци. **НЕЕТ стопа** (учешће младих који нису запослени и нису у образовању и обуци у укупном броју младих) износила је 19,9%, што је за 0,5 процентних поена мање него у 2014. години. У I кварталу 2016. године ова стопа износи **19,0%**.

6. Положај старијих (55–64) на тржишту рада

Стопа незапослености старијих износила је 11,5% у 2015. години, што је за 0,9 процентних поена мање у односу на 2014. годину (12,4%).

Стопа запослености ове старосне групе повећана је за 0,6 процентних поена, са 36,7% у 2014. години на 37,3% у 2015. години.

Стопа активности износила је 42,1% у 2015. години, што представља незнатно повећање у периоду 2014–2015. године.

Табела 8. Основни индикатори тржишта рада старијих 55–64 година

Старосна категорија 55–64	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
Стопа активности %	41,9	42,1	44,8
Стопа запослености %	36,7	37,3	39,2
Стопа незапослености %	12,4	11,5	12,7
Стопа неактивности %	58,1	57,9	55,2

Извор: Израчунато на основу података из АРС, РЗС

7. Дугорочна незапосленост

Стопа дугорочне незапослености представља проценат незапослених годину дана и дуже у укупном броју активних становника узраста (15+).

У 2015. години дошло је до смањења стопе дугорочне незапослености у односу на 2014. годину, са 12,8% на 11,3%. У I кварталу 2016. године стопа дугорочне незапослености износи 12,2%.

Табела 9. Дугорочно незапослени, становништво старости 15 и више година

Старосна категорија 15+	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
Укупан број незапослених 15+	608.178	551.911	602.157
Учешће – удео дугорочно незапослених	66,9%	64,0%	64,3%
Стопе дугорочне незапослености	12,8%	11,3%	12,2%

Извор: АРС, РЗС

8. Неформална запосленост

Стопа неформалне запослености представља удео лица која раде без формалног уговора о раду у укупном броју запослених. У 2015. години стопа неформалне запослености је **20,4%**, што је смањење за 0,8 процентних поена у односу на 2014. годину када је износила 21,2%.

Табела 10. Стопа неформалне запослености, становништво старости 15 и више година

Старосна категорија 15+	2014. година	2015. година	I квартал 2016. године
Стопа неформалне запослености – учешће %	21,2	20,4	20,3
Мушкарци	20,4	19,6	19,0
Жене	22,3	21,3	22,0

Извор: APC, РЗС

Стопа неформалне запослености (становништва 15+) у I кварталу 2016. године износи 20,3%, док стопа неформалне запослености без пољопривреде износи 8,5%.

9. Регистрована незапосленост

На крају 2015. године на евиденцији незапослених Националне службе за запошљавање (НСЗ) налазило се **724.096** лица што је за 17.810 лица мање у односу на број лица на евиденцији на крају 2014. године.

У структури незапослених на евиденцији НСЗ према степену стручне спреме, највећи број лица је са IV степеном стручне спреме, а затим следе лица са I степеном стручне спреме и III степеном стручне спреме.

Табела 11. Незапослена лица на евиденцији НСЗ

Година	Укупан број незапослених лица	Укупан број незапослених жена	Број незапослених младих 15-30 година	Број незапослених старијих од 50 година
2014.	741.906	379.066	196.260	193.052
2015.	724.096	371.973	183.602	198.441
мај 2016.	720.718	369.945	175.764	203.681

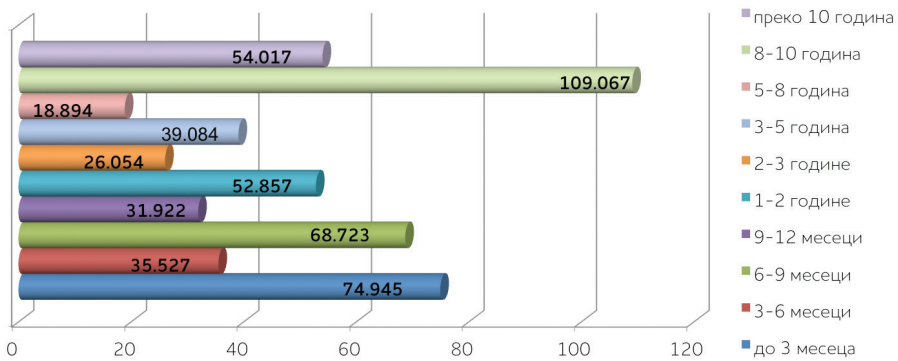
Извор: Национална служба за запошљавање

Категорији дугорочно незапослених припадало је чак 507.074 лица. Значајан је и број лица без школе или са непотпуном основном школом 52.697.

На крају децембра месеца 2015. године, од укупног броја лица на евиденцији, дуже од 12 месеци (дугорочно незапослени) посао је тражило 66,92% или 484.566 лица, док је просечна дужина трајања незапослености лица на евиденцији износила 3 године и 11 месеци.

На крају месеца маја 2016. године, у категорији дугорочно незапослених налазило се 539.126 лица, што чини 74,8% од укупног броја незапослених лица на евиденцији НСЗ.

Графикон 2. Преглед незапослених лица на евиденцији НСЗ према дужини тражења посла

Извор: НСЗ, Статистички билтен за мај 2016. године

III ПРИОРИТЕТИ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Имајући у виду стање и кретања на тржишту рада, као и карактеристике регистроване незапослености Програмом економских реформи за период од 2016. до 2018. године (ЕРП)³, који је кључни документ за планирање и праћење економских процеса, у оквиру Области Запосленост и тржиште рада, утврђена је Приоритетна структурна реформа 14. – Унапређење делотворности мера активне политике запошљавања са посебним фокусом на младе, вишкове и дугорочно незапослене. Наведена реформа усмерена је ка унапређењу метода и техника саветодавног рада са незапосленим лицима, који је од кључног значаја за процену запошљивости сваког појединачног лица, у складу са његовим карактеристикама (степен образовања, радно искуство, додатна знања и вештине, пол и др.), као и карактеристикама тржишта рада, ради укључивања у мере активне политике запошљавања које ће највише допринети његовој конкурентнијој интеграцији или реинтеграцији на тржиште рада.

Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСРП)⁴ представља стратешки документ и главни механизам за дијалог о приоритетима Републике Србије у области запошљавања и социјалне политике, у предприступном процесу.

На основу идентификованих изазова на тржишту рада, утврђени су следећи циљеви политике запошљавања:

- 1) Спречавања великог раста незапослености;
- 2) Смањење опште стопе неактивности и повећање стопе запослености:
 - Јачање улоге политике запошљавања;
 - Повећање приступа тржишту рада за Роме;
- 3) Смањење дуалности на тржишту рада;
- 4) Унапређење положаја младих на тржишту рада.

На основу процене успешности Националне стратегије запошљавања за период 2011-2020. године, у току првих пет година спровођења, резултата реализованих активности, пројектованих макро-економских кретања и трендова на тржишту рада и у консултацијама са

³ Усвојен 3. марта 2016. године

⁴ Усвојен 31. маја 2016. године

социјалним партнерима и релевантним институцијама, развој политике запошљавања до 2020. године треба да буде усмерен ка:

1. Подршци креирању нових радних места,
2. Подизању запошљивости,
3. Подршци структурном прилагођавању.

Истовремено, потребно је континуирано спроводити активности са циљем даљег развоја и јачања социјалног дијалога и секторске сарадње, децентрализације политике запошљавања, подизања запошљивости и запошљавања младих, пружања подршке вишковима запослених у процесу реинтеграције на тржиште рада и повећања партиципације жена на тржишту рада.

Подршка у овом процесу пружена је од стране Међународне организације рада (МОП), Светске банке и Европске комисије.

У наредном периоду посебна пажња биће усмерена на Одлуку Савета ЕУ од 5. октобра 2015. године о смерницама за политике запошљавања држава чланица за 2015. годину, које су део интегрисаних смерница Европа 2020 а односе се на:

1) Подстицање потражње за радном снагом, односно стварање квалитетних радних места, јачање предузетништва и малих и средњих предузећа, уз побољшање свеукупног економског амбијента, како би се ублажиле препреке на тржишту рада и подстакло укључивање категорија теже запошљивих лица;

2) Унапређење понуде радне снаге, вештина и компетенција и усаглашавање исхода образовања са потребама тржишта рада и делотворног преласка из света образовања у свет рада. Посебну пажњу потребно је усмерити ка лицима из НЕЕТ категорије са циљем њихове активације и партиципације на тржишту рада;

3) Побољшање функционисања тржишта рада, уз јачање социјалног дијалога и борбе против непријављеног рада;

4) Промовисање социјалне укључености, сузбијању сиромаштва и остваривању једнаких могућности за све на тржишту рада.

Такође, имајући у виду Препоруку Савета ЕУ од 15. фебруара 2016. године о интегрисању дугорочно незапослених лица на тржиште рада, као и чињеницу да дугорочна незапосленост представља једну од кључних препрека радно-социјалној интеграцији незапослених лица и утиче на застаривање знања, вештина и компетенција, потребно је циљане мере подршке пружити незапосленим лицима која посао траже дуже од 12 месеци, уз интензивирање подршке ка лицима која посао траже дуже од 18 месеци.

Уважавајући смернице и препоруке европске политике запошљавања, показатеље стања и кретања на тржишту рада Републике Србије, текуће реформске процесе и документе, као и резултате претходно спроведених активности и налазе процена, утврђени су приоритети политике запошљавања у 2017. години:

- 1) Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада;
- 2) Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршка регионалној и локалној политици запошљавања;
- 3) Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

IV ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Програми и мере активне политике запошљавања утврђени овим акционим планом, које ће током 2017. години спроводити НСЗ, реализују се у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и правилима о контроли државне помоћи. Селекција лица са евиденције НСЗ за укључивање у мере активне политике запошљавања врши се у складу са Упутством о условима за укључивање незапосленог у мере активне политике запошљавања („Службени гласник РС”, број 97/09).

Програми и мере активне политике запошљавања који ће се у циљу подстицања запошљавања у 2017. години реализовати су:

1. Посредовање у запошљавању лица која траже запослење

Повезивање понуде и тражње на тржишту рада кроз пружање услуга послодавцима и тражиоцима запослења – подршка лицима у процесу активног тражења посла у складу са договореним индивидуалним планом запошљавања (саветовање усмерено на избор одговарајућих послова, развијање вештина активног тражења посла путем обука за активно тражење посла, клуба за тражење посла); успостављање контакта са послодавцима и задовољавање исказаних потреба, селекција и упућивање лица које тражи запослење послодавцу ради избора за заснивање радног односа или другог радног ангажовања, организовање сајмова запошљавања и др.

2. Професионална оријентација и саветовање о планирању каријере

Информисање и саветовање о могућностима за развој каријере; психолошка процена за потребе запошљавања, укључивања у програме додатног образовања и обука и програме предузетништва; тренинг самоефикасности; радионица за превладавање стреса услед губитка посла, радионица за психолошку подршку планирању каријере (за потенцијалне вишкове запослених), организовање сајмова професионалне оријентације, учешће на другим манифестацијама које се тичу планирања каријере и др.

3. Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих

Послодавци који припадају приватном сектору, првенствено мала и средња предузећа, могу за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих остварити субвенцију за запошљавање на новоотвореним радним местима. Субвенција се исплаћује послодавцу у једнократном износу, али је крајњи корисник субвенције незапослено лице које се запошљава кроз ову меру.

Незапослена лица из категорије теже запошљивих, на које се ова субвенција примењује су:

- 1) млади до 30 година старости - без квалификација/са ниским квалификацијама или млади који посао траже дуже од 12 месеци;
- 2) старији од 50 година;
- 3) вишкови запослених;
- 4) Роми;
- 5) особе са инвалидитетом;
- 6) радно способни корисници новчане социјалне помоћи;
- 7) млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца;
- 8) млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања;
- 9) жртве трговине људима;
- 10) жртве породичног насиља.

Висина субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих у 2017. години, према степену развијености јединица локалне самоуправе утврђеним у складу са посебним прописом Владе износи:

- 1) за четврту групу (степен развијености испод 60% републичког просека) и за девастирана подручја (степен развијености испод 50% републичког просека) - 250.000,00 динара по кориснику;
- 2) за трећу групу (у распону од 60% до 80% републичког просека) - 200.000,00 динара по кориснику;
- 3) за другу групу (у распону од 80% до 100% републичког просека) и остале јединице локалне самоуправе - 150.000,00 динара по кориснику.

Наведени износи субвенције се за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе до 30 година

старости са статусом деце палих бораца и младе до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања увећавају за 20% тако да износе:

- 1) за четврту групу (степен развијености испод 60% републичког просека) и за девастирана подручја (степен развијености испод 50% републичког просека) - 300.000,00 динара по кориснику;
- 2) за трећу групу (у распону од 60% до 80% републичког просека) - 240.000,00 динара по кориснику;
- 3) за другу групу (у распону од 80% до 100% републичког просека) и остале јединице локалне самоуправе - 180.000,00 динара по кориснику.

4. Подршка самозапошљавању

Подршка самозапошљавању подразумева пружање стручне помоћи, обуку из области предузетништва и субвенцију за самозапошљавање. Средства за самозапошљавање у 2017. години одобравају се у виду субвенције, у једнократном износу од 180.000,00 динара по кориснику.

Приоритет код одобравања субвенције за самозапошљавање имају:

- 1) млади до 30 година старости, а посебно млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца и млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања;
- 2) вишкови запослених;
- 3) Роми;
- 4) особе са инвалидитетом;
- 5) жене;
- 6) жртве трговине људима;
- 7) жртве породичног насиља.

У случају самозапошљавања особа са инвалидитетом субвенција се одобрава у једнократном износу од 220.000,00 динара по кориснику, ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос.

У случају самозапошљавања вишкова запослених субвенција се одобрава у једнократном износу од 200.000,00 динара по кориснику, ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос.

У случају да се два и више лица из категорије вишкова запослених удруже ради оснивања привредног субјекта у складу са законом, уколико оснивачи заснивају у њему радни однос субвенција се одобрава у једнократном износу од 200.000,00 динара по кориснику, а уколико се у року од три месеца доставе докази кумулативно о утрошку одобрене субвенције и 20% износа средстава додељених по основу отпремнине, кориснику се може одобрити додатних 40.000,00 динара у складу са расположивим финансијским средствима за ову намену за 2017. годину.

Кориснику новчане накнаде за случај незапослености може се исплатити новчана накнада без доприноса за обавезно социјално осигурање, у једнократном износу ради самозапошљавања.

Стручну помоћ у циљу подстицања самозапошљавања незапослени остварује кроз информативне и саветодавне услуге у пословним центрима НСЗ и регионалним развојним агенцијама, кроз обуке из предузетништва, уз подршку предузетницима у првој години пословања који се реализује кроз менторинг програм и специјалистичке обуке.

5. Додатно образовање и обука

Програми додатног образовања и обуке реализују се према Годишњем програму додатног образовања и обуке који је утврђен овим акционим планом, са циљем запошљавања, односно стицања додатних знања и вештина којима се стварају могућности за запошљавање и самозапошљавање незапослених лица и вишкова запослених, кроз процес теоријског и практичног оспособљавања.

6. Подстицаји за запошљавање корисника новчане накнаде

Незапосленом лицу, које је корисник новчане накнаде за случај незапослености најмање три месеца од момента признавања права, а заснује радни однос на неодређено време, једнократно се исплаћује 30% укупног износа новчане накнаде (без доприноса за обавезно социјално осигурање) која би му била исплаћена за преостало време до истека права на новчану накнаду.

7. Јавни радови

Јавни радови се организују у циљу радног ангажовања првенствено теже запошљивих незапослених лица и незапослених у стању социјалне потребе, ради очувања и унапређења радних способности незапослених, као и остваривања одређеног друштвеног интереса.

У укупном броју незапослених лица укључених у програм јавних радова, осим особа са инвалидитетом чији је број посебно утврђен, најмање 70% незапослених лица треба да припада следећим категоријама:

- 1) радно способни корисници новчане социјалне помоћи;
- 2) Роми;
- 3) лица без квалификација/са ниским квалификацијама;
- 4) вишкови запослених;
- 5) млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца;
- 6) млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања;
- 7) жртве трговине људима;
- 8) жртве породичног насиља.

Утврђени проценат учешћа наведених категорија незапослених лица односи се на јавни рад који кроз редовне јавне конкурсе спроводи самостално НСЗ.

Послодавац који спроводи јавне радове закључује са незапосленим уговор о радном ангажовању у складу са прописима о раду и јавним конкурсом. Средства намењена за организовање јавних радова користе се за: исплату накнаде за обављен посао незапосленим лицима укљученим у јавне радове, накнаду трошкова доласка и одласка са рада незапослених лица, накнаду трошкова спровођења јавних радова и, у случају потребе за организовањем обуке, накнаду трошкова обуке.

Висина средстава намењена за организовање јавних радова дефинише се Програмом рада НСЗ за 2017. годину у складу са расположивим средствима и обухватом лица планираним Споразумом о учинку НСЗ за 2017. годину.

У зависности од врсте и сложености послова које обухвата јавни рад, за спровођење одређених јавних радова, може се организовати обука, по интерном програму послодавца или програму образовне установе. По завршетку обуке лицу се издаје потврда о стеченим компетенцијама.

У 2017. години организоваће се јавни радови у области социјалних и хуманитарних делатности, одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе.

Јавни радови могу се организовати и за област културе на којима се искључиво ангажују особе са инвалидитетом.

Право учествовања у поступку организовања јавних радова имају органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе, јавне

установе и јавна предузећа, привредна друштва, предузетници, задруге и удружења.

8. Мере активне политике запошљавања за особе са инвалидитетом

Поред приоритетног укључивања у програме и мере активне политике запошљавања утврђене овим акционим планом, за незапослене особе са инвалидитетом, у циљу подстицања запошљавања, реализују се и мере у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и то:

8.1. Субвенција зараде за особе са инвалидитетом без радног искуства – послодавац који на неодређено време запосли особу са инвалидитетом без радног искуства, има право на субвенцију зараде за ту особу у трајању од 12 месеци. Субвенција зараде се одобрава у висини до 75% укупних трошкова зараде са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање, али не више од износа минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду.

8.2. Подршка особама са инвалидитетом које се запошљавају под посебним условима уз:

- **прилагођавање радног места** (кроз техничко и технолошко опремање радног места, средстава за рад, простора и опреме у складу са могућностима и потребама запослене особе са инвалидитетом) рефундацијом послодавцу примерених трошкова прилагођавања радног места,

- **пружање стручне подршке новозапосленој особи са инвалидитетом** (кроз пружање радне асистенције код увођења у посао или на радном месту) рефундацијом послодавцу трошкова зараде за лице које је ангажовано на пружању стручне подршке.

9. Суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања (ЛАПЗ) средствима из републичког буџета (по захтеву аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе)

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, може до 31. јануара 2017. године, преко НСЗ, поднети министарству надлежном за послове запошљавања захтев за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања предвиђених ЛАПЗ.

У 2017. години одобраваће се учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања, и то:

1. Програм јавних радова - у програм јавних радова могу се укључити незапослена лица из свих категорија теже запошљивих, у складу са стањем и потребама локалног тржишта рада утврђеним у ЛАПЗ;
2. Програм стручне праксе - у програм стручне праксе могу се укључити незапослена лица без обзира на године старости, у складу са стањем и потребама локалног тржишта рада утврђеним у ЛАПЗ;
3. Програм стицања практичних знања за неквалификована лица;
4. Субвенција за samozapošljavanje - одобрава се ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос, у делатностима дефинисаним у складу са потребама локалног економског развоја у ЛАПЗ;
5. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорија теже запошљивих - може се доделити за запошљавање незапослених лица из једне или више категорија теже запошљивих, и то: млади до 30 година старости, старији од 50 година, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом, радно способни корисници новчане социјалне помоћи, млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца, млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања, жртве трговине људима и жртве породичног насиља, а које су утврђене у складу са стањем и потребама локалног тржишта и наведене у ЛАПЗ.

Услов за подношење захтева за финансирање програма или мера активне политике запошљавања из републичког буџета је да аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе има:

- 1) формиран локални савет за запошљавање;
- 2) усвојен ЛАПЗ;
- 3) усаглашен ЛАПЗ са НАПЗ и покрајинским АПЗ;
- 4) обезбеђено више од половине потребних средстава за финансирање одређеног програма или мере. Изузетно, уколико се ради о неразвијеној јединици локалне самоуправе, министар надлежан за послове запошљавања, у складу са чланом 60. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 38/15) може одобрити учешће у финансирању и када је обезбеђено мање од половине потребних средстава.

Критеријуми на основу којих се одобрава висина износа средстава по захтеву јединице локалне самоуправе за учешће у финансирању програма или мера су:

- 1) степен развијености јединице локалне самоуправе;
- 2) припадност јединице локалне самоуправе групи III и IV степена развијености и посебно девастирана подручја, утврђени у складу са посебним прописом Владе);
- 3) формиран локални савет за подручје више јединица локалних самоуправа и усвојен заједнички план запошљавања за подручје тих јединица локалних самоуправа.

Критеријуми из тач. 2) и 3) примењују се на начин да имају предност, у случају да јединице локалне самоуправе потражују већи износ средстава из буџета Републике Србије од расположивих средстава за конкретан програм или меру.

По истеку рока за подношење захтева, НСЗ проверава испуњеност услова за финансирање програма или мера активне политике запошљавања, припрема мишљење о сваком појединачном ЛАПЗ (усклађеност са циљевима локалног економског развоја и индикаторима на локалном тржишту рада) и даје предлог за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања на основу критеријума и расположивих средстава у републичком буџету.

НСЗ доставља министарству предлог за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања у року од 30 дана од дана истека рока за подношење захтева, на основу кога министар надлежан за послове запошљавања доноси одлуку.

НСЗ и јединице локалне самоуправе обухваћене одлуком закључују споразуме о начину и поступку реализације програма или мера активне политике запошљавања, као и другим питањима од значаја за спровођење ове одлуке.

Јединице локалне самоуправе могу, у складу са потребама локалног тржишта рада, креирати нове програме или мере активне политике запошљавања, утврдити их у ЛАПЗ и финансирати их у целости из средстава буџета аутономне покрајине и/или буџета јединица локалне самоуправе. У реализацији програма или мера активне политике запошљавања које се финансирају из буџета аутономне покрајине и/или буџета јединица локалне самоуправе у целости, НСЗ пружа стручну и техничку подршку.

10. Пакети услуга за незапослена лица која имају приоритет за укључивање у мере активне политике запошљавања

Анализа трендова тржишта рада указује на неопходност интензивирања активности у циљу унапређења положаја категорија теже запошљивих лица, а посебно младих, старијих и вишкова запослених, лица

без квалификација или нискоквалификованих, дугорочно незапослених и особа са инвалидитетом. Подстицање запошљавања ових категорија теже запошљивих лица у 2017. години подразумева спровођење следећих пакета услуга:

10.1. Пакет услуга за вишкове запослених – за вишкове запослених чији се прилив на евиденцију незапослених очекује у већем обиму, како због завршетка процеса реструктурирања, тако и због рационализације јавног сектора, припремљен је пакет услуга који подразумева неколико корака, и то у зависности од тога да ли су у питању активности којима се реагује унапред, пре престанка радног односа запослених или активности са лицима након пријаве на евиденцију незапослених.

Ради превенције незапослености, пре него што се потенцијални вишкови запослених пријаве на евиденцију незапослених, интервенисаће се одређеним активностима, и то:

- 1) организовањем састанка са руководством предузећа која се суочавају са вишком запослених и синдикатима;
- 2) организовањем општег информативног састанка са потенцијалним вишковима запослених у просторијама послодавца;
- 3) изјашњавањем запослених о мерама за које су заинтересовани, путем попуњавања упитника;
- 4) организовањем саветовања за запошљавање кроз вођење индивидуалних разговора са запосленима који су се изјаснили да желе индивидуално саветовање, у просторијама послодавца.

На основу попуњеног упитника или индивидуалног разговора са саветником за запошљавање, запослени ће се укључивати у следеће мере: клуб за тражење посла (петодневни програм посебно дизајниран за вишкове запослених), радионицу за психолошку подршку планирању каријере (једнодневни програм посебно дизајниран за потенцијалне вишкове запослених), обуку за развој предузетништва и обуку за активно тражење посла.

Након пријаве вишкова на евиденцију незапослених, НСЗ ће приоритетно укључивати вишкове запослених у програме и мере активне политике запошљавања, а посебно:

- 1) извршити процену запошљивости лица;
- 2) утврдити индивидуални план запошљавања и одредити мере које су најпогодније за активацију и унапређење запошљивости (радионица за превладавање стреса услед губитка посла, програм стицања практичних знања за вишкове запослених и дугорочно незапослена лица и друге мере);

- 3) организовати посебно информисање о могућностима и предностима улагања отпремнина у самозапошљавање, удруживање отпремнина ради запошљавања и сл.

Такође, НСЗ ће, у циљу превенирања дугорочне незапослености, односно брже реинтеграције на тржиште рада вишкова запослених, интензивирати посете послодавцима, посебно у јединицама локалне самоуправе у којима се планира реализација програма решавања вишка запослених, са циљем прикупљања података о потребама за запошљавањем.

За реализацију пакета услуга за вишкове запослених, министарство надлежно за послове запошљавања и НСЗ добијају подршку Светске банке.

10.2. Пакет услуга за младе – подразумева сет корака које ће НСЗ, за сваку младу особу пријављену на евиденцију незапослених лица, реализовати са циљем превенције застаривања компетенција (знања и вештина) од значаја за конкурентно иступање на тржишту рада и пада у дугорочну незапосленост, и обухвата:

- 1) процену запошљивости лица;
- 2) утврђивање индивидуалног плана запошљавања и мера које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости младих;
- 3) посредовање у запошљавању или укључивање у мере активне политике запошљавања које могу допринети запошљавању (професионална оријентација и саветовање о планирању каријере, програм стручне праксе, субвенција за запошљавање младих и подршка развоју предузетништва код младих уз доделу субвенција за самозапошљавање, програм функционалног основног образовања и др.).

10.3. Пакет услуга за лица без квалификација, нискоквалификоване и дугорочно незапослене – лица без квалификација, нискоквалификовани и дугорочно незапослени такође имају (као теже запошљива категорија) приоритет приликом укључивања у мере активне политике запошљавања. Пакет услуга за ова лица обухвата:

- 1) процену запошљивости;
- 2) утврђивање индивидуалног плана запошљавања и мера које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости лица без квалификација и дугорочно незапослене;
- 3) укључивање у мере за активно тражење посла (тренинг самоефикасности за квалификована дугорочно незапослена лица и мотивационо-активационе обуке за лица без квалификација и нискоквалификоване;
- 4) укључивање у програме додатног образовања и обуке (програм

функционалног основног образовања одраслих, програм стицања практичних знања за неквалификована лица, програм стицања практичних знања за вишкове запослених и дугорочно незапослена лица и др.), јавне радове и др.

10.4. Пакет услуга за особе са инвалидитетом – подразумева посредовање у запошљавању и укључивање особа са инвалидитетом у мере активне политике запошљавања под општим условима (у сваком случају када је то могуће, по процени стручних лица НСЗ) и по прилагођеним програмима, у складу са потребама особа са инвалидитетом, процењеним професионалним могућностима, радном способношћу и идентификованим потребама на тржишту рада.

Пакет услуга за особе са инвалидитетом обухвата:

- процену професионалних могућности, односно процену запошљивости;
- утврђивање индивидуалног плана запошљавања и мера које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости особа са инвалидитетом;
- посредовање у запошљавању или укључивање у мере активне политике запошљавања које доприносе подизању запошљивости и запошљавању.

11. Учесће у реализацији пројеката

Министарство надлежно за послове запошљавања учествује или прати реализацију следећих пројеката:

Ред. бр.	Пројекат	Трајање пројекта	Извор финансирања
1.	„Унапређење конкурентности и запошљавања” Пројекат има за циљ унапређење делотворности и координације између одабраних јавних политика и програма ради ублажавања и отклањања препрека за повећање конкурентности и запослености. Једна од компоненти овог пројекта односи се на реформу тржишта рада и система социјалне заштите. Реформа тржишта рада подржана је кроз унапређење услуга НСЗ у посредовању у запошљавању (и према незапосленим лицима и према послодавцима) и кроз унапређење делотворности мера активне политике запошљавања, као и давање препорука за подстицаје за формално запослење корисника новчане социјалне помоћи.	јануар 2016–јун 2019. године	Светска банка
2.	„Повећање ефикасности политике запошљавања према угроженим групама” Пројекат обухвата активности, усмерене ка даљем ширењу мреже клубова за тражење посла, центара за информисање и професионално саветовање и самоуслужних станица у НСЗ односно јединицама локалне самоуправе, као и укључивање незапослених лица у обуке за тржиште рада, уз пилотирање нове мере „каравани запошљавања”. Мере се финансирају из средстава директно додељених НСЗ–директни грант. НСЗ користи и техничку помоћ за спровођење директног гранта у циљу осамостаљивања за спровођење пројеката овог типа и у наредном периоду, а дугорочно и ради припреме за Европски социјални фонд.	2014–2017. година	ЕУД, уз учешће из буџета РС, програмски циклус ИПА 2012, спроводи НСЗ

3.	„Техничка помоћ за јачање капацитета у области политике запошљавања” У оквиру пројекта планиран је даљи развој и унапређење система обука, односно програма обука потребних на тржишту рада, са циљем смањења неусаглашености понуде и потражње и повећавање ефикасности политике запошљавања према особама са инвалидитетом. Кроз овај програмски циклус планирана је директна додела средстава НСЗ за спровођење мера активне политике запошљавања и то: субвенција за запошљавање и самозапошљавање, обуке на захтев послодавца и обуке за тржиште рада	2016-2018. година	ЕУД, уз учешће из буџета РС, програмски циклус ИПА 2013, спроводи МРЗБСП и НСЗ
4.	Укључивање миграција у националне развојне стратегије Пројекат има за циљ пружање подршке земљама корисницама у процесу интегрисања области миграције у националне развојне планове, уз континуирано праћење и усаглашавање. Активности се односе на анализу тренутног стања и потреба у области миграција и развоја, подршку институцијама у изради проширеног миграционог профила, подршку националним координационим механизмима за управљање миграцијама, подршку у изради стратегија које укључују тему миграција, размену искустава и примера добре праксе, унапређење и јачање миграционих сервисних центара, развој административних и техничких ЕУРЕС структура, развој нових пословних процеса у посредовању при запошљавању у складу са ЕУРЕС стандардима, као и унапређење активности услуга и пословних процеса НСЗ усмерених према страним и домаћим послодавцима заинтересованим за ЕУРЕС и запошљавање.	фебруар 2014 - јануар 2018. године	Швајцарска агенција за развој и сарадњу, Међународна организација за миграције у сарадњи са Програмом Уједињених нација за развој

5.	„Подршка имплементацији Програма реформе политике запошљавања и социјалне политике, са фокусом на политику запошљавања и запошљивости младих” Пројекат треба да допринесе повећању запошљавања и запошљивости младих, кроз спровођење Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике, са циљем унапређења креирања и имплементације законодавног оквира на националном и локалном нивоу.	главна фаза Пројекта октобар 2016-октобар 2019. године	Влада Швајцарске Конфедерације/ СДЦ СИПРУ
6.	„Подстицање запошљавања младих” Пројекат има за циљ унапређење услова за боље позиционирање младих између 15 и 35 година старости на тржишту рада, уз успостављање и јачање локалних иницијатива за запошљавање младих. Пројекат је иницирао стручни Национални дијалог за подстицање запошљавања младих који ће препоруке, искуства и знања стечена у току спровођења пројекта интегрисати у политички дијалог у оквиру Немачко-српске иницијативе за одрживи раст и запошљавање.	јул 2015-децембар 2017. године	Немачка организација за међународну сарадњу (ГИЗ)
7.	„Платформа за запошљавање и социјалну политику” <i>Employment and Social Affairs Platform (ESAP)</i> Пројекат има за циљ да допринесе унапређењу политика, институционалном оквиру и резултатима, као и регионалној сарадњи у областима запошљавања, људског капитала и социјалне политике у земљама западног Балкана.	2016-2018. година	Регионални савет за сарадњу (РСС) ИПА 2015 вишекорисничка грант шема

8.	„Промовисање инклузивних тржишта рада на западном Балкану” Пројекат треба да допринесе изградњи инклузивнијих тржишта рада у земљама западног Балкана кроз промовисање интегрисаног приступа запошљавању и социјалној политици. Пројекат ће јачати и институционалне капацитете служби за запошљавање и центара за социјални рад како би развили механизме обухвата услугама група које су у ризику од искључености, пилотирали и развијали иновативни програми, јачала регионална сарадња.	мај 2016-децембар 2017. године	УН агенције
----	--	--------------------------------------	-------------

V ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Финансирање активне политике запошљавања обавља се из средстава буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе, средстава донација, кредита, као и из средстава доприноса за случај незапослености и других извора.

За реализацију планираних програма и мера активне политике запошљавања и као и мера професионалне рехабилитације особа са инвалидитетом које реализује Национална служба за запошљавање у 2017. години потребно је обезбедити најмање 2.800.000.000,00 динара у буџету Републике Србије и 550.000.000,00 динара из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом.

Додатна средства могуће је обезбедити из буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе за учешће у реализацији локалних и регионалних акционих планова запошљавања. Такође, додатна средства биће обезбеђена из директног гранта (директно додељених средстава) НСЗ за спровођење мера активне политике запошљавања из ИПА 2012 и 2013 програмског циклуса.

Исплата субвенција зарада за особе са инвалидитетом запослених у предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, побољшање услова рада, унапређење производних програма, увођење стандарда, побољшање квалитета производа и пружених услуга, прилагођавање радних места и друго, за које намене је потребно обезбедити 700.000.000,00 динара, такође се финансира из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом.

Напомиње се да ће износ средстава за спровођење НАПЗ бити обезбеђен у оквиру лимита које одреди Министарство финансија за 2017. годину за раздео Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

План укључивања незапослених лица у мере активне политике запошљавања у 2017. години

	МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА	Број лица укључен у мере (1)	Број ОСИ укључен у мере (2)	Укупан број лица укључен у мере (3) (1+2)	Број запослених (од укупног броја) (4)*	
					Број запослених	Ефекат
1.	АКТИВНО ТРАЖЕЊЕ ПОСЛА	104.590	4.350	108.940	22.841	21%
1.1.	Обука за активно тражење посла	36.000	1.220	37.220	7.444	20%
1.2.	Тренинг самоефикасности	3.040	80	3.120	312	10%
1.3.	Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	950	50	1.000	50	5%
1.4.	Клуб за тражење посла	3.500	200	3.700	925	25%
1.5.	Сајам запошљавања	50.200	2.500	52.700	10.540	20%
1.6.	Обука за развој предузетништва	10.900	300	11.200	3.570	32%
2.	ДОДАТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКА	7.810	710	8.520	4.380	51%
2.1.	Програм стручне праксе	4.500	40	4.540	1.998	44%
2.2.	Програм стицања практичних знања за вишкове запослених и дугорочно незапослене	650	50	700	700	100%
2.2.	Програм стицања практичних знања за неквалификвана лица	150	20	170	170	100%

2.3.	Обука за тржиште рада за ОСИ	/	580	580	174	30%
2.4.	Обука на захтев послодавца	1.000	20	1.020	1.020	100%
2.5.	Функционално основно образовање одраслих**	1.500	/	1.500	315	21%
2.6.	Признавање претходног учења	10	/	10	3	30%
3.	СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	6.240	680	6.920	6.920	100%
3.1.	Субвенција за самозапошљавање	3.450	120	3.570	3.570	100%
3.2.	Субвенција за запошљавање незапослених из категорије теже запошљивих	2.790	160	2.950	2.950	100%
3.3.	Субвенција зараде за ОСИ без радног искуства	/	350	350	350	100%
3.4.	Мере подршке за ОСИ	/	50	50	50	100%
4.	ЈАВНИ РАДОВИ	5.000	1.850	6.850	6.850	100%
	УКУПНО***	123.640	7.590	131.230	40.991	31%

*Ефекат мера АПЗ на запошљавање приказује број учесника мере који су се запослили након изласка из мере, као и лица која се тренутно налазе у мери која подразумева запошљавање/радно ангажовање (субвенције, јавни радови, стицање практичних знања, мере подршке за особе са инвалидитетом)

**Ефекат ФООО приказује број учесника програма који су се укључили у наредне циклусе по истом програму односно у друге мере АПЗ (обуке, програм стицања практичних знања...) или су се запослили након изласка из мере

***Подједнако укључивање незапослених мушкараца и жена у програме и мере АПЗ ради повећања једнаких могућности за запошљавање (очекује се да од укупно 131.230 лица укључених у мере буде 65.615 жена, а такође да од 40.991 запослених половина буду жене)

Коначан број незапослених лица која ће бити укључена у програме и мере активне политике запошљавања и ефекти на запошљавање биће утврђени, након усвајања закона о буџету, у Споразуму о учинку НСЗ за 2017. годину.

Реализацију програма и мера активне политике запошљавања које за резултат имају заснивање радног односа на неодређено време код послодавца- корисника средстава, НСЗ прати најмање годину дана од дана заснивања радног односа код тог послодавца.

VI НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ НАПЗ

Мере активне политике запошљавања и друге планиране активности у оквиру НАПЗ, спроводи министарство надлежно за послове запошљавања, НСЗ и други органи, институције и социјални партнери.

Ефикасност и ефективност програма и мера активне политике запошљавања утврђених НАПЗ које спроводи НСЗ, прати се путем Споразума о учинку Националне службе за запошљавање који се, у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, закључује између министарства надлежног за послове запошљавања и НСЗ. Овим споразумом ближе се уређују задаци, обавезе, циљеви и резултати за 2017. годину, рокови за спровођење појединих програма и мера, одговорности, извештавање и др.

Централну улогу у праћењу, координацији, управљању имплементацијом НАПЗ и извештавању има министарство надлежно за послове запошљавања. У зависности од врсте и нивоа на коме се реализују активности, министарство надлежно за послове запошљавања ће директно пратити активности које се остварују на националном нивоу и за чије остваривање је надлежно.

Кључну улогу у процесу спровођења и извештавања има НСЗ.

VII КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ЛИЦА

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, теже запошљива лица су незапослена лица која због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или због других објективних околности теже налазе посао. Одређеним програмима и мерама активне политике запошљавања подстиче се равноправнији положај ових лица на тржишту рада.

У 2017. години статус теже запошљивих лица која ће имати приоритет при укључивању у мере активне политике запошљавања су: млади до 30 година живота, вишкови запослених, старији од 50 година, лица без квалификација и нискоквалификовани, особе са инвалидитетом, Роми, радно способни корисници новчане социјалне помоћи, дугорочно незапослени (на евиденцији дуже од 12 месеци а посебно незапослена лица која траже посао дуже од 18 месеци), млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца, млади до 30 година старости који су имали/ имају статус детета без родитељског старања, жртве трговине људима и жртве породичног насиља.

Такође, у програме и мере активне политике запошљавања потребно је укључивати и остала теже запошљива лица из посебно осетљивих категорија незапослених као што су: жене, рурално становништво, избегла и расељена лица, повратници према споразуму о реадмисији, самохрани родитељи, супружници из породице у којој су оба супружника незапослена, родитељи деце са сметњама у развоју и сл. на начин којим се омогућава њихова интеграција на тржиште рада и побољшање квалитета живота.

VIII ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ДОДАТНОГ ОБРАЗОВАЊА И ОБУКЕ

Годишњим програмом додатног образовања и обуке утврђују се програми и мере додатног образовања и обуке који ће се реализовати у 2017. години.

Реализација Годишњег програма додатног образовања и обука подразумева спровођење појединачних активности, односно програма и мера којима се стичу нова знања, вештине и радно искуство, у циљу стварања могућности за запошљавање и самозапошљавање.

Годишњи програм додатног образовања и обуке заснива се на анализи потреба тржишта рада, односно потреба послодаваца у погледу потребних знања и вештина неопходних за обављање конкретних послова, утврђених у контактима са послодавцима. У складу са тим реализоваће се додатно образовање и обуке за она подручја рада у којима постоји дефицит знања и вештина.

Годишњи програм додатног образовања и обука спроводи НСЗ реализацијом следећих програма и мера:

1.	Програм стручне праксе – подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање – квалификација, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита кад је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци. Програм је намењен незапосленим лицима до 30 година старости, без радног искуства у струци, са најмање средњим образовањем и реализује се без заснивања радног односа. У програм стручне праксе незапослене особе са инвалидитетом могу се укључити без обзира на године старости. Програм се реализује код послодавца који припада приватном сектору, док се највише до 30% укупно планираних у овај програм може ангажовати у јавном сектору и то искључиво у области здравства, образовања и социјалне заштите. Изузетно, на територији АП Косово и Метохија, програм стручне праксе реализује се код послодавца који припада приватном или јавном сектору. Трајање програма утврђено је законом односно правилником, а НСЗ финансира програм најдуже до 12 месеци.

2.	Програм стицања практичних знања за вишкове запослених и дугорочно незапослена лица – подразумева стицање практичних знања и вештина кроз обављање конкретних послова (у оквиру струке или изван ње) заснивањем радног односа код послодаваца који припада приватном сектору. Програм је намењен лицима са најмање средњим образовањем, без обзира на године живота, стечено образовање и радно искуство а која немају адекватна и применљива знања, вештине и компетенције за обављање специфичних послова. У програм се могу укључити искључиво незапослена лица из категорије вишка запослених или лица која се налазе на евиденцији незапослених дуже од 18 месеци. Послодавац заснива радни однос са незапосленим лицем и остварује право на накнаду трошкова зараде за укључена лица у трајању од 6 месеци. Након истека периода стицања практичних знања послодавац је у обавези да лицу изда потврду о стеченим практичним знањима са стеченим компетенцијама. Послодавац има обавезу да задржи лице у радном односу још најмање 6 месеци након завршетка програма.
3.	Програм стицања практичних знања за неквалификована лица – подразумева стицање практичних знања и вештина кроз обављање конкретних послова заснивањем радног односа код послодаваца који припада приватном сектору. Програм је намењен лицима без завршене средње школе, односно без квалификација и лица која су завршила функционално основно образовање одраслих, без обзира на године живота. Послодавац заснива радни однос на одређено време са незапосленим лицем и остварује право на накнаду трошкова зараде за укључена лица у трајању од 3 месеца. Послодавац има обавезу да задржи лице у радном односу још 3 месеци након завршетка програма. У случају да послодавац заснује радни однос на неодређено време са незапосленим лицем на почетку програма или до истека трећег месеца, односно завршетка програма, има право на накнаду трошкова зараде за још три месеца, односно у укупном трајању од 6 месеци. Послодавац има обавезу да задржи лице у радном односу још најмање 6 месеци након истека финансирања.
4.	Кратке обуке – стицање нових компетенција (знања, вештина, способности и ставова) са циљем повећања нивоа конкурентности и запошљивости незапослених лица, професионалног развоја и даљег учења, уз могућност стицања нове квалификације. Обуке су намењене теже запошљивим лицима: лицима без квалификација или лицима са недостајућим знањима и вештинама према исказаним потребама на тржишту рада односно од стране послодаваца за конкретна радна места и послове. Током процеса обучавања акценат је стављен на практичну обуку.

4.1.	Обуке за тржиште рада за особе са инвалидитетом – стицање стручних додатних теоријских и практичних знања и вештина у складу са потребама тржишта рада и послодаваца, као и утврђеним потребама особа са инвалидитетом а са циљем подизања запошљивости и конкурентнијег иступања на тржишту рада особа са инвалидитетом.
4.2.	Обуке на захтев послодавца – стицање додатних знања и вештина потребних за обављање послова на конкретном радном месту, на захтев послодавца који припада приватном сектору, као и предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом која послују са већинским државним капиталом, уколико на евиденцији незапослених НСЗ нема лица са потребним знањима и вештинама. Обавеза послодавца је да заснује радни однос на неодређено време са лицем које заврши обуку (уз могућност да, на основу поднетог образложеног захтева, са лицем заснује радни однос и за време трајања обуке).
5.	Функционално основно образовање одраслих – стицање основног образовања у складу са законом, уз могућност стицања компетенције за обављање једноставних послова. Програм је намењен незапосленим лицима без основног образовања.
6.	Признавање претходног учења – стицање квалификације или њеног дела, кључне или стручне компетенције у складу са утврђеним стандардом. Програм је намењен незапосленим лицима без завршене средње школе, односно без квалификација и подразумева финансирање процеса процене знања, вештина, ставова и способности стечених учењем, животним или радним искуством. Пилотирање концепта признавања претходног учења биће подржано кроз програмски циклус ИПА 2014.

Врсту програма додатног образовања и обуке и обухват лица која се укључују одређује НСЗ, у складу са претходно спроведеном анализом потреба тржишта рада.

Накнада трошкова додатног образовања и обуке као и висина учешћа НСЗ у трошковима реализације додатног образовања и обуке, у зависности од врсте програма, дефинишу се Програмом рада НСЗ за 2017. годину у складу са расположивим средствима и обухватом лица планираним Споразумом о учинку НСЗ за 2017. годину.

IX ПРИОРИТЕТИ, МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАПЗ

I. ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА НА ТРЖИШТУ РАДА И УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА ТРЖИШТА РАДА			
Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања
1.1. Унапредити стратешки и законодавни оквир у области рада и запошљавања	Утврђени даљи правци развоја политике запошљавања до 2020. године предложени у оквиру Ревизије (процене успешности) Националне стратегије запошљавања за период 2011-2020. године – за првих пет година имплементације, примењују се у процесу израде НАПЗ. Припремљена законска решења којима се доприноси побољшању регулаторног оквира у области-рада (нацрти закона о: агенцијама за привремено запошљавање, привременом радном ангажовању на сезонским пословима, штрајку, мирном решавању радних спорова, Социјално-економском савету). Припремљена законска решења која доприносе побољшању стања на тржишту рада кроз развој социјалног предузетништва.	МРЗБСП Учесници/ партнери Надлежна министарства Социјални партнери	Буџет РС
1.2. Примена Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике	Спроведене реформске активности у области политике запошљавања и социјалне политике.	МРЗБСП Учесници/ партнери Надлежна министарства Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет РС Вишекорисничка ИПА 2015 УН агенције СДЦ

1.3. Примена Програма економских реформи за период од 2016. до 2018. године	Спроведене реформске активности у области политике запошљавања и социјалне политике.	МРЗБСП НСЗ Учесници/ партнери Надлежна министарства РСЈП	Буџет РС Донације и међународне финансијске институције Светска банка
1.4. Унапредити капацитете НСЗ	Повећање броја саветника у НСЗ који раде директно са незапосленим лицима, активним тражиоцима запослења, кроз унутрашњу реорганизацију НСЗ. Донет програм стручног оспособљавања и усавршавања запослених у НСЗ и систем провере стручне оспособљености у примени.	НСЗ	Буџет РС Светска банка
1.5. Унапредити квалитет и ефикасност услуга посредовања у запошљавању НСЗ	Акциони план НСЗ за унапређење квалитета услуга које се пружају послодавцима и незапосленим лицима усвојен и у примени. Организоване обуке за запослене у НСЗ за рад са послодавцима. Организоване обуке за запослене у НСЗ о примени савремених метода рада посебно метода и техника саветовања теже запошљивих лица, са посебним фокусом на профилисање. Унапређено управљање обимом клијената на нивоу филијала.	НСЗ	Буџет РС Светска банка

1.6. Унапредити квалитет и ефикасност услуга каријерног вођења и саветовања	Обезбеђени људски и материјални ресурси у НСЗ за планирање каријере и каријерно информисање. Обезбеђени ресурси за реализовање мера АПЗ у свим филијалама НСЗ укључујући новоотворене Центре за информисање и професионално саветовање. Ојачани капацитети Канцеларије за младе у јединицама локалне самоуправе. Повећан број корисника услуга каријерног вођења и саветовања, посебно младих.	НСЗ Учесници/партнери Канцеларије за младе Јединице локалне самоуправе	Буџет РС ИПА 2012 Буџет јединице локалне самоуправе
1.7. Унапредити капацитете агенција за запошљавање и развити различите облике сарадње агенција и НСЗ	Ојачани капацитети агенција посебно за обављање послова професионалне оријентације, саветовања о планирању каријере, вођење евиденција и др. Наставак припремних активности за приступање ЕУРЕС мрежи.	НСЗ Учесници/партнери Агенције за запошљавање	Буџет РС Вишекорисничка ИПА 2015
1.8. Јачати капацитете локалних савета за запошљавање и подстицати дијалог и сарадњу на регионалном нивоу	Развијена партнерства и сарадња јединица локалне самоуправе у циљу подстицања размене примера добре праксе и координације локалних политика. Формирани заједнички локални савети за запошљавање удруживањем више јединица локалне самоуправе на регионалном нивоу. Развијање стандарда и модела за укључивање представника привредног и омладинског сектора, односно канцеларија за младе у локалне савете за запошљавање у својству сталних чланова савета.	МРЗБСП НСЗ Учесници/партнери Јединице локалне самоуправе Стална конференција градова и општина (СКГО) МОС Канцеларије за младе Социјални партнери	Буџет РС Буџет јединице локалне самоуправе СДЦ ГИЗ

1.9. Јачати капацитете предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	Пружена стручна помоћ и обезбеђена финансијска средства за побољшање услова рада и подстицање развоја носилаца послова професионалне рехабилитације.	МРЗБСП НСЗ Учесници/ партнери Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ Удружење инвалидских предузећа Србије (УИПС)	Буџет РС Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ ИПА 2013
1.10. Унапредити методе евалуација мера активне политике запошљавања (АПЗ)	Примењује се ревидирана методологија мониторинга и евалуације активне политике запошљавања у складу са Акционим планом за мониторинг и евалуацију мера АПЗ усвојеним од стране НСЗ. Спроведене евалуације мера АПЗ. Израђени евалуациони извештаји за мере АПЗ на локалном и националном нивоу. Евалуациони извештаји се користе у процесу креирања политике запошљавања, посебно у процесу израде НАПЗ.	МРЗБСП НСЗ	Буџет РС Светска банка
1.11. Спровођење анкете за праћење потреба и прогнозирања кретања на тржишту рада и унапређење процедура за планирање на националном и локалном нивоу	Спроведена анкета послодаваца о потребама за занимањима, квалификацијама и знањима и вештинама радне снаге коју запошљавају или намеравају да запосле, на нивоу филијала НСЗ. Израђени прогностички извештаји на локалном и националном нивоу. Извештаји о прогнозама кретања на тржишту рада се користе у процесу креирања политике запошљавања, политике образовања, у процесу израде НАПЗ и ЛАПЗ, као и израде плана рада филијала НСЗ.	НСЗ Учесници/ партнери Удружења послодаваца	Буџет РС

1.12. Активација радно способних корисника новчане социјалне помоћи	Успостављена сарадња НСЗ, центара за социјални рад и образовних установа и канцеларија за младе и унапређене процедуре за пружање интегрисаних услуга на локалном нивоу. Потписани споразуми о сарадњи између филијала НСЗ и центара за социјални рад	МРЗБСП НСЗ Учесници/ партнери МПНТР МОС Центри за социјални рад Канцеларије за младе	Буџет РС Светска банка УН агенције
II. ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА И УКЉУЧИВАЊА ТЕЖЕ ЗАПОШЉЛИВИХ ЛИЦА НА ТРЖИШТЕ РАДА И ПОДРШКА РЕГИОНАЛНОЈ И ЛОКАЛНОЈ ПОЛИТИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА			
Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања
2.1. Побољшати ефикасност посредовања у запошљавању, са посебним фокусом на категорије теже запошљивих лица	Посредовано према потребама послодаваца. Информисани послодавци о остваривању олакшица и могућностима запошљавања теже запошљивих лица (млади до 30 година, старији од 50 година, вишкови запослених, лица без квалификација и нискоквалификовани, дугорочно незапослени, Роми, особе са инвалидитетом, радно способни корисници новчане социјалне помоћи, млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца, млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања, жртве трговине људима и жртве породичног насиља).	НСЗ	Буџет РС

2.2. Подстицати запошљавање теже запошљивих лица коришћењем субвенција за запошљавање	Запошљавање лица из категорије теже запошљивих лица (млади до 30 година старости – без квалификација/са ниским квалификацијама или млади који посао траже дуже од 12 месеци, старији од 50 година, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом, радно способни корисници новчане социјалне помоћи, млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца, млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања, жртве трговине људима и жртве породичног насиља), кроз програм субвенција за запошљавање.	НСЗ Учесници/партнери Јединице локалне самоуправе	Буџет РС ИПА 2013 Буџет јединице локалне самоуправе
2.3. Развој концепта програма мобилности незапослених лица у тражењу посла, укључујући и сезонске послове	Предложене нове мере подршке у циљу повећања мобилности и запошљавање теже запошљивих лица, посебно у мање развијеним општинама (на пилот основи). Предложене нове мере активације незапослених лица на тржиште рада, кроз ангажовање на сезонским пословима.	МРЗБСП НСЗ	Буџет РС ИОМ
2.4. Спровођење пакета услуга за вишкове запослених	Интензивирана сарадња НСЗ, јединица локалне самоуправе и послодаваца који имају вишкове запослених и послодаваца који имају потребе за новим запошљавањем, у циљу превенције пасивизације и дугорочне незапослености лица из категорије вишкова. Лица у статусу вишкова запослених обухваћена пакетом услуга и приоритетно се укључују у мере АПЗ.	НСЗ Учесници/партнери Социјални партнери Јединице локалне самоуправе	Буџет РС Светска банка Буџет јединице локалне самоуправе

2.5. Укључивати незапослена лица старија од 50 година у мере активне политике запошљавања	Повећан број незапослених лица старијих од 50 година укључених у мере АПЗ и запослених уз субвенцију за samozapošljavanje и субвенцију за запошљавање.	НСЗ Учесници/ партнери Јединице локалне самоуправе Социјални партнери	Буџет РС ИПА 2013 Буџет јединице локалне самоуправе
2.6. Спровођење пакета услуга за младе	Повећан број младих укључених у мере АПЗ (посебно у програм стручне праксе) и повећано запошљавање младих до 30 година – без квалификација/са ниским квалификација или младих који посао траже дуже од 12 месеци уз субвенцију за запошљавање.	НСЗ Учесници/ партнери Јединице локалне самоуправе МОС Канцеларије за младе Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет РС Буџет јединице локалне самоуправе ИПА 2012 СДЦ

2.7. Промовисати и подстицати предузетништво међу младима	Повећан број младих, посебно младих до 30 година старости са статусом деце палих бораца и младих до 30 година старости који су имали/ имају статус детета без родитељског старања који су информисани о могућностима подршке за samozapošljavanje. Пружена подршка младим предузетницима путем специјалистичких обука, доделе субвенције за samozapošljavanje и програма менторинга у току прве године пословања. Развијени механизми за финансијску подршку младима при покретању сопственог бизниса, посебно финансирањем start-up (Startup), социјалног и иновативног предузетништва, као и различитим видовима удруживања у руралним подручјима. Развијене афирмативне мере намењене младим женама, које желе да постану предузетнице, посебно у руралним и мање развијеним подручјима. Унапређени и подржани различити видови омладинског, ђачког и студентског удруживања.	НСЗ МОС Учесници/ партнери МП и РАС МПНТР Јединице локалне самоуправе Канцеларије за младе Организације цивилног друштва	Буџет РС ИПА 2013 Буџет јединице локалне самоуправе СДЦ
2.8. Спровођење пакета услуга за лица без квалификација, нискоквалификоване и дугорочно незапослене	Лица без квалификација, нискоквалификовани и дугорочно незапослени укључени у програме додатног образовања и обуке и друге мере АПЗ.	МРЗСП НСЗ Учесници/ партнери МПНТР Јединице локалне самоуправе	Буџет РС ИПА 2013 Буџет јединице локалне самоуправе

2.9. Спровођење пакета услуга за особе са инвалидитетом (ОСИ).	ОСИ укључене у мере АПЗ. Обезбеђена подршка и подигнут ниво радно-социјалне укључености ОСИ које се могу запошљавати под посебним условима.	МРЗСП НСЗ Учесници/ партнери Удружења ОСИ	Буџет РС Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ ИПА 2013
2.10. Подршка ОСИ које се запошљавају под посебним условима	Повећан број прилагођених радних места ОСИ које се запошљавају под посебним условима на отвореном тржишту и обезбеђена средства послодавцима за рефундацију примерених трошкова прилагођавања радних места. Пружена стручна подршка новозапосленој ОСИ (радна асистенција код увођења у посао или на радном месту) и обезбеђена средства за рефундацију трошкова зараде за лице ангажовано на пружању стручне подршке.	МРЗБСП НСЗ	Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ
2.11. Промовисати запошљавање ОСИ у складу са олакшицама	Информисани послодавце о могућностима коришћења субвенције зараде у трајању од 12 месеци за ОСИ без радног искуства, запослене на неодређено време у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом. Информисани послодавци о могућности коришћења олакшица, дела доприноса и пореза на доходак грађана за запослене ОСИ у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање и Законом о порезу на доходак грађана.	МРЗБСП НСЗ Учесници/ партнери Пореска управа	Буџет РС Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ

2.12. Интензивирати активности усмерене ка повећању мотивације за укључивање на тржиште рада Рома – радно способних корисника новчане социјалне помоћи	Повећан број Рома који активно траже посао. Повећан број Рома укључених у програме и мере АПЗ. Реализовани едукативни семинари и обуке о предузетништву за незапослене Роме.	НСЗ Учесници/партнери Центри за социјални рад Ромске невладине организације	Буџет РС Донатори
2.13. Подстицати запошљавање незапослених жена из посебно осетљивих категорија	Незапослене жене из посебно осетљивих категорија укључене у мере АПЗ, и то: самохране мајке, старије жене које су остале без посла (преко 45 година), младе жене без радног искуства (до 30 година), кориснице новчане социјалне помоћи Ромкиње.	МРЗБСП НСЗ Учесници/партнери Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет РС Донатори
2.14. Подстицати женско предузетништво	Организоване обуке за предузетништво, додељене субвенције за samozapošljavanje женама предузетницама и реализован програм менторинга у току прве године пословања.	НСЗ Учесници/партнери МП иРАС Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет РС Донатори

2.15. Интензивирати активности на смањењу обима неформалне економије	Развој превентивних мера са циљем да сви запослени и послодавци раде у формалној економији (подизање свести о негативним последицама непријављеног рада, јачање подстицаја, размена искустава са државама у региону и примена најбољих могућих решења за ефикасно сузбијање рада на црно...), Спровођење Националног програма за борбу против сиве економије. Интензивирање рад надлежних инспекцијских служби. Унапређена сарадња надлежних институција.	МРЗБСП Учесници/ партнери МФ МДУЛС РСЈП Инспекторат за рад ЦРОСО НСЗ Социјални партнери	Буџет РС
2.16. Суфинансирање програма и мера АПЗ предвиђених ЛАПЗ средствима из буџета Републике Србије	Одобрена средства аутономној покрајини односно јединици локалне самоуправе за учешће у финансирању програма или мера АПЗ предвиђених ЛАПЗ из републичког буџета.	МРЗБСП НСЗ Учесници/ партнери Аутономна покрајина/ јединица локалне самоуправе	Буџет РС Буџет аутономне покрајине/ јединице локалне самоуправе

III. УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ И УЛАГАЊЕ У ЉУДСКИ КАПИТАЛ			
Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања
3.1. Промовисати и даље развијати каријерно вођење и саветовање	Обезбедити праћење спровођења програма у складу са методологијом каријерног вођења и саветовање за младе у систему средњег и високог образовања и на тржишту рада. Активно учешће у спровођењу стратегија које се односе на каријерно вођење и саветовање и потписани протоколи о сарадњи у циљу реализације конкретних активности. Формирани тимови за каријерно вођење и саветовање у основним, средњим и високошколским установама. Организовани сајмови професионалне оријентације. Организоване медијске кампање за промоцију каријерног вођења и саветовања. Припремљено упутство средњим школама са смерницама за развој програма каријерног вођења и саветовања.	МПНТР МОС Учесници/ партнери ЗУОВ Универзитетски и други каријерни центри Организације цивилног друштва	Буџет РС
3.2. Даље развијати национални систем класификације занимања	Успоставена радна група за финализацију описа појединачних занимања на основу података прикупљених током истраживања о занимањима. (НСКЗ). Иновирани описи за занимања. Иновирана класификација занимања формално усвојена. НСЗ и други услужни системи примењују нову класификацију.	МРЗСП НСЗ МПНТР Учесници/ партнери ЗУОВ Социјални партнери РЗС	Буџет РС СДЦ

3.3. Даље развијати национални оквир квалификација (НОК)	Јединица за квалификације у МПНТР припремила описе квалификација за базу квалификација. Стручни тим за припрему интегрисаног НОКС за целоживотно учење припремио извештај о референцирању и самореференцирању НОКС код Европског оквира квалификација (ЕОК). Припремљена два профила сектора за успостављање два секторска већа.	МПНТР Учесници/ партнери ЗУОВ Савет за стручно образовање и образовање одраслих Национални савет за високо образовање Социјални партнери	Буџет РС СДЦ ИПА 2014
3.4. Промовисати концепт целоживотног учења	Покренути пилот програми и пројекти на развоју система признавања претходног учења. Одређени број лица укључен у процес пилотирања концепта за признавање претходног учења. Спроведене активности на промовисању концепта целоживотног учења незапосленим лицима, посебно младима.	МПНТР МРЗБСП НСЗ ЗУОВ Учесници/ партнери МОС Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет РС ИПА 2014

3.5. Наставак реформе стручног образовања	Размењене информације о потребама тржишта рада за потребе планирања и развоја политике формалног образовања у циљу бољег одговора образовања на потребе тржишта рада. Развијен одређен број програма образовања односно обука - квалификација у складу са идентификованим потребама тржишта рада. Спроведене обуке чији су исходи учења у складу са стандардом квалификација односно стварним потребама тржишта рада. Успостављање програма ученичких и студентских пракси на националном нивоу. Редовно се спроводи поступак акредитације јавно признатих извођача обука.	МПНТР ЗУОВ Учесници/ партнери Национални савети у области образовања МРЗБСП НСЗ Социјални партнери	Буџет РС ГИЗ Други донатори
--	---	--	--

X ИНДИКАТОРИ УСПЕХА У ПРИМЕНИ НАПЗ ЗА 2017. ГОДИНУ

I. ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА НА ТРЖИШТУ РАДА		
ЦИЉ	ИНДИКАТОР	Извор података
Повећање стопе активности 15-64	Стопа активности - пропорција радно активних становника у укупном становништву радног узраста	РЗС, АРС
Повећање стопе запослености 15-64	Стопа запослености - пропорција запослених лица у укупном становништву радног узраста	РЗС, АРС
Смањење стопе незапослености 15-64	Стопа незапослености - пропорција незапослених лица у активном становништву радног узраста	РЗС, АРС
Смањивање дугорочне незапослености	Учешће дугорочне незапослености - удео дугорочно незапослених лица (преко 12 месеци) у укупном броју незапослених радног узраста Стопа дугорочне незапослености – пропорција дугорочно незапослених лица (преко 12 месеци) у активном становништву радног узраста Број дугорочно незапослених лица на евиденцији НСЗ Учешће дугорочно незапослених лица у укупном броју незапослених на евиденцији НСЗ	РЗС, АРС НСЗ
Смањење регионалних разлика	Стопа запослености по регионима Стопа незапослености по регионима	РЗС, АРС
Смањење удела неформалне економије	Број запослених у неформалној економији Учешће неформално запослених у укупном броју запослених	РЗС, АРС

II. ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА И УКЉУЧИВАЊА ТЕЖЕ ЗАПОШЉЛИВИХ ЛИЦА НА ТРЖИШТЕ РАДА		
ЦИЉ	ИНДИКАТОР	Извор података
Издавање већег износа финансијских средстава за мере АПЗ	Износ средстава у буџету РС за мере АПЗ Учешће финансијских средстава издвојених за АПЗ на годишњем нивоу у БДП	МРЗБСП НСЗ МФ
Већи број незапослених лица укључен у мере АПЗ	Број незапослених лица укључених у мере АПЗ у току једне године Учешће незапослених укључених у мере АПЗ у просечном броју незапослених на евиденцији НСЗ	МРЗБСП НСЗ
Већи број незапослених лица запослен након укључивања у мере АПЗ	Број запослених лица шест месеци након укључивања у мере АПЗ, разврстан по мерама АПЗ	МРЗБСП НСЗ
Запошљавање младих до 30 година	Стопа активности младих - пропорција активних становника старости 15–24 у укупном становништву радног узраста Стопа запослености младих - пропорција запослених младих 15–24 у укупном становништву радног узраста Стопа незапослености младих - пропорција незапослених младих 15–24 у активном становништву радног узраста Број младих (15–30) обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће младих (15–30) укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број младих (15–30) запослених са евиденције НСЗ	РЗС, АРС МРЗБСП НСЗ
Запошљавање вишкова запослених	Број вишкова запослених обухваћен мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће вишкова запослених укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број вишкова запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ

Запошљавање лица старијих од 50 година	Стопа активности старијих - пропорција активних становника старости 50–64 у укупном становништву радног узраста Стопа запослености старијих - број запослених старијих 50–64 у укупном становништву радног узраста Стопа незапослености старијих - број незапослених старијих 50–64 у активном становништву радног узраста Број старијих (50–65) обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће старијих (50–65) укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број старијих од 50 година запослених са евиденције НСЗ	РЗС, АРС МРЗБСП НСЗ
Запошљавање незапослених без квалификација и нискоквалификованих	Број незапослених без квалификација и нискоквалификованих обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће незапослених без квалификација и нискоквалификованих укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број незапослених без квалификација и нискоквалификованих запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ
Запошљавање особа са инвалидитетом (ОСИ)	Број ОСИ обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће ОСИ укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број ОСИ запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ
Запошљавање Рома	Број Рома обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће Рома укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број Рома запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ
Запошљавање радно способних корисника новчане социјалне помоћи (НСП)	Број корисника НСП обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће корисника НСП укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број корисника НСП запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ

Запошљавање младих до 30 година старости са статусом деце палих бораца	Број младих до 30 година старости са статусом деце палих бораца обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће младих до 30 година старости са статусом деце палих бораца укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број младих до 30 година старости са статусом деце палих бораца запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ
Запошљавање младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања	Број младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ
Запошљавање жртава трговине људима	Број жртава трговине људима обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће жртава трговине људима укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број жртава трговине људима запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ
Запошљавање жртава породичног насиља	Број жртава породичног насиља обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће жртава породичног насиља укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ Број жртава породичног насиља запослених са евиденције НСЗ	МРЗБСП НСЗ

XI СКРАЋЕНИЦЕ

АПЗ	Активна политика запошљавања
АРС	Анкета о радној снази
БДП	Бруто домаћи производ
ГИЗ	Немачка организација за међународну сарадњу
ЕОК	Европски оквир квалификација
ЕРП	Програм економских реформи за период 2016. до 2018. године
ЕСАП	Платформа за запошљавање и социјалну политику
ЕСРП	Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике
ЕУД	Делегација Европске уније
ЕУРЕС	Европска мрежа јавних служби за запошљавање
ЗУОВ	Завод за унапређивање образовања и васпитања
ИОМ	Међународна организација за миграције
ИПА	Инструмент за претприступну помоћ
ЛАПЗ	Локални акциони план запошљавања
МДУЛС	Министарство државне управе и локалне самоуправе
МОР	Међународна организација рада
МОС	Министарство омладине и спорта
МП	Министарство привреде
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МФ	Министарство финансија
НАПЗ	Национални акциони план запошљавања
НБС	Народна банка Србије
НЕЕТ	Лица која нису запослена и нису у образовању и обуци
НОКС	Национални оквир квалификација Србије
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСКЗ	Национални систем класификације занимања
НСП	Новчана социјална помоћ
ОСИ	Особе са инвалидитетом

РАС	Развојна агенција Србије
РЗС	Републички завод за статистику
РС	Република Србија
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
РСС	Регионални савет за сарадњу
СДЦ	Швајцарска агенција за развој и сарадњу
СИПРУ	Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва
СКГО	Стална конференција градова и општина
УИПС	Удружење инвалидских предузећа Србије
УН	Уједињене нације
ФООО	Функционално основно образовање одраслих
ЦРОСО	Централни регистар обавезног социјалног осигурања

Република Србија

Министарство за рад, запошљавање,
борачка и социјална питања

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ПОДРШКА: Израда публикације омогућена је средствима Швајцарске агенције за развој и сарадњу у оквиру пројекта „Подршка спровођењу Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике у Републици Србији са фокусом на политику запошљавања и повећања запошљивости младих – главна фаза”.

